SVERIGES RIKSDAG

Motion till riksdagen 2026/27:2255

av Johanna Holmdahl (KD)

En obligatorisk och likvärdig trafikutbildning i förskola och grundskola

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda hur en obligatorisk, strukturerad och likvärdig trafikutbildning, anpassad efter dagens trafikmiljö, kan införas i förskolan och grundskolan och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Varje barn har rätt till en trygg uppväxt och varje förälder ska kunna känna tillförsikt när deras barn rör sig till och från skolan. I trafiken är barnen de mest utsatta. De saknar vuxnas överblick, har svårare att bedöma avstånd och hastighet och agerar mer impulsivt i oväntade situationer.

Sverige har länge varit ett föregångsland genom Nollvisionen. Men medan fordon och vägar har blivit säkrare har den systematiska trafikundervisningen för barn och unga monterats ned. I dagens läroplan nämns trafikregler i praktiken endast under samhällsorienterande ämnen på lågstadiet. Under mellan- och högstadiet saknas tydliga krav samtidigt som barn då ofta börjar färdas allt längre på egen hand.

Även om Trafikverket sedan 2018 har ett regeringsuppdrag kring trafikantinformation och tar fram frivilligt stödmaterial, saknar myndigheten rådighet över skolans

undervisning. Samtidigt har basfinansieringen till idéburna aktörer som NTF urholkats över tid och polisens tidigare trafikundervisning i skolorna har i många fall upphört. Nyckelaktörer blir därmed enskilda kommuner, enskilda skolor och ytterst enskilda pedagoger vilket leder till att kunskapsnivån varierar kraftigt över landet. Konsekvenserna syns tydligt i dagens förändrade trafikverklighet. Framväxten av snabba, tysta fordon som elsparkcyklar och elcyklar ställer helt nya krav på både förare och medtrafikanter.

Enligt Statens väg- och transportforskningsinstitut (VTI) ökade antalet rapporterade olyckor med elsparkcykel i Sverige från drygt 700 olyckor år 2019 till över 3 400 olyckor år 2023.

Barn och ungdomar under 18 år utgör nu en fjärdedel (25 procent) av alla som skadas i elsparkcykelolyckor. Statistik sammanställd av Nationalföreningen för trafiksäkerhetens främjande (NTF) utifrån Transportstyrelsens data visar att antalet skadade barn (0–17 år) på elsparkcykel har ökat dramatiskt – från 107 skadade år 2020 till 1 132 skadade år 2024, och trenden har fortsatt uppåt under 2025 med en kraftig ökning av allvarliga singelolyckor och kollisioner med fotgängare. Enligt VTI:s rapport Elsparkcyklar och barn (2024) sker en betydande andel av olyckorna i samband med regelbrott och okunskap exempelvis att barn skjutsar varandra, kör på trottoarer och gångbanor eller använder fordon som går snabbare än tillåtna 20 km/tim. När unga växer upp utan grundläggande förståelse för trafikregler, väjningsplikt, bromssträckor och samspelet mellan oskyddade trafikanter riskerar de inte bara sin egen hälsa utan även äldre och andra gåendes trygghet i det offentliga rummet.

Tidigare hade Sverige en stark tradition av återkommande trafikfostran från tidig ålder vilket gav barn kunskap innan de gav sig ut i tät trafik. En uppdaterad och likvärdig utbildning över landet ger sannolikt vinster långt utöver minskade olyckstal i form av säkrare trafikmiljö runt skolan, ökad respekt för gemensamma regler och ökad trygghet för äldre och andra gående.

Regeringen bör därför tillsätta en utredning som tar fram förslag på hur en sammanhållen, obligatorisk och åldersanpassad trafikutbildning kan bli en självklar del av förskolan och grundskolan i nära samverkan med kommuner, myndigheter och idéburna trafiksäkerhetsorganisationer.

Johanna Holmdahl (KD)